ΕΙ... ΚΑΤΑ...

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΡΑΖΗ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Θρησκευτικαὶ Μελέται. — Ἡ Μικρὰ Μαρία Διήγημα ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ. — Ἔνστικτον τῆς Πατρίδος. — Ποίησις. — Διάφορα. — Αἴνιγμα.

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ « Η ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ. »

1858.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Double — N° 65 — 1994a

Η ΘΕΛΞΙΟΝΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΥΛΛΑΔ. Α'. ΕΤΟΣ Α'.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ ΜΑΙΟΣ. 1858

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἀρχόμενοι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ τούτου Συγγράμματος ἐνομίσαμεν ἐν πρώτοις ἀναγκαῖον ν' ἀνταλλάξωμεν τὸ ὄνομα τῆς Μούσης Οὐρανίας μὲ τὸ τῆς ἀρχαιοτάτης Μούσης, Θελξιόνης καθὸ προσφορώτερον μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Συγγράμματος, καθὸ χρείαν ἔχοντες τῆς προστασίας οὐχὶ τῆς Θεᾶς τῶν Ἀστρονομικῶν γνώσεων, ἀλλὰ τῆς Μούσης ἐκείνης τῆς ἐμπνεούσης τὰ καλὰ, τὰ κόσμια, καὶ τὰ πρέποντα. Πεποίθαμεν δὲ ὅτι οἱ Λόγιοι τῆς Πατρίδος μας θέλουσιν μᾶς συνδράμει εἰς τὸν Κοινωφελῆ τοῦτον σκοπὸν καταβάλλοντες ἕκαστος ὅ,τι κρίνει προσφορώτερον καὶ συντελεστικώτερον εἰς τὴν τῶν φώτων διάδοσιν ἐξ ἧς ἤρτηται ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία καὶ τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος.

Διαδηλοῦμεν ὁμοίως εἰς τοὺς ἐντὸς τοῦ Κράτους Συνδρομητὰς ἡμῶν καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς ὁμογενεῖς, ὅτι ἐὰν ἐμψυχωθῶμεν ἵνα ἐπαρκῶμεν εἰς τὰ Τυπογραφικὰ ἔξοδα θέλομεν ἐπικοσμήν τὸ Περιοδικὸν καὶ δι' εἰκονογραφιῶν, αὐξάνοντες ἅμα αὐτὸ δι' ἑνὸς περιπλέον Τυπογραφικοῦ Φύλλου.

Ο Ε.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΣΤ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΟΥ
1927

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ (1).

Ὀδυνηραὶ ἰδέαι διεγείρονται εἰς τὴν ψυχὴν ἑκάστου ῥίπτοντος ἐταστικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς Θρησκευτικῆς ἀδι- αφορίας ὑφ' ἧς κατελήφθη ἡ Κοινωνία, καὶ εἰς τοὺς κόλ- κους τῆς ὁποίας παρεδόθη. Καὶ ὅμως ἐὰν ἄφρονες κατὰ καιροὺς ἀνεφάνησαν προσβαλόντες ἐκ βάθρων τὴν Θρη- σκευτικὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἅπαντες συνωμολόγησαν ἐν οἷς καὶ αὐτὰ τὰ νοσοῦντα ἀσεβῆ πνεύματα, ἐπὶ μιᾶς ἀκρα- δάντου καὶ ἀτρώτου ἀληθείας, ἀπέναντι τῆς ὁποίας ἀ- πεδειλίασεν ὡς καὶ αὐτὴ ἡ μοχθηρὰ τῶν πολεμίων τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰταμότης καὶ αὐθάδεια. Πᾶσα κοινωνικὴ πρόοδος, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀρετή, πᾶς ἠθικὸς Νόμος, διὰ τῆς Θρησκείας προάγεται καὶ ἐμπεδοῦται. « Δὲν δύνα- » μαι, ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους ἓν τῶν ἀσεβεστέρων τῆς ἀ- » σεβείας τέκνων, ὁ Ἰάκωβος Ῥουσῶ, δὲν δύναμαι νὰ » ἐννοήσω τίνι τρόπῳ ἐμπορεῖ νὰ ἦναί τις ἐνάρετος ἄ- » νευ Θρησκείας. Ἐπὶ πολὺν χρόνον τοιαύτην καὶ ἐγὼ » εἶχον γνώμην, ἀλλ' ἤδη κατανοῶ πληρέστατα τὴν » πλάνην μου. »

Καὶ τῳόντι. Ἀκαταμάχητον ἔχων ὁ ἄνθρωπος τάσιν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, πρὸς διεξήγησιν πάντων

---

(1) Εὐχαρίστως καταχωρίζομεν τὸ σπουδαιότατον καὶ ἀξιοσύστατον τοῦτο Ἄρθρον ἐκπονηθὲν ὑπὸ Ἀξιο- τίμου Δικηγόρου ὅστις ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολυειδῶν ἀ- σχολιῶν αὐτοῦ θέλει συνδράμει προθύμως τὸ Φιλολογι- κὸν ἡμῶν Σύγγραμμα. Εἴθε καὶ ἕτεροι μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα αὐτοῦ.

τῶν φαινομένων ὡς καὶ τῶν μυστηρίων τῆς ὑπάρξεώς του, τείνων εἰς τὴν πρόοδον καὶ τελειοποίησίν του μεθ' ἧς συνδέεται ἡ εὐδαιμονία του, ζῶν ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ἐν μέσῳ τῶν ὁμοίων του, ὠθούμενος ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων καὶ ὀρέξεών του, ἀνάγκην ἔχει ν' ἀνιχνεύσῃ τὴν ἀλήθειαν, νὰ διεξηγήσῃ τὰ φαινόμενα τοῦτε ὑλικοῦ καὶ ἠθικοῦ Κόσμου, νὰ ἀνεύρῃ γνώμονα καὶ ὁδηγὸν τῶν πράξεών του, καὶ τῶν μετὰ τῶν ὁμοίων του σχέσεων· Ἄνευ τούτων ἀδυνατεῖ νὰ καθησυχάσῃ, καὶ ἐπαναπαυθῇ, ἀδυνατεῖ νὰ προοδεύσῃ, νὰ πολιτευθῇ, νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἐφικτὴν δι' αὐτὸν εὐδαιμονίαν.

Πλὴν τίνα θέλει λάβει ὡς ὁδηγὸν πρὸς ἀνίχνευσιν τῆς ἀληθείας ; τίνα πρὸς διεξήγησιν αὐτοῦτε καὶ τοῦ Παντός; τίς θέλει διαφωτίσει αὐτὸν ὡς πρὸς τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεώς του, τοῦ προορισμοῦ καὶ μέλλοντός του ; τίνα θέλει λάβει ὡς ὁδηγὸν καὶ ποδηγέτην εἰς τὰς μετὰ τῶν ὁμοίων του σχέσεις ; τίς θέλει ἀναπτύξει τὰς ἐν τῇ καρδίᾳ του ἐγκεχαραγμένας πρὸς τὴν ἀρετὴν ὁρμὰς ; τίς ὁ ὑπερασπιζόμενος, μετριάζων τὰς ὀρέξεις, τὰ αἰσθήματά του ; τίς ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ Νόμος τοῦ Νοὸς καὶ τῆς καρδίας του ;

Τὸν Νόμον τοῦτον θέλει ἐκζητήσει ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ του, ἢ θέλει τὸν παραλάβει παρὰ τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, ἐξ οὗ παρήχθη αὐτὸς μεθ' ὅλης τῆς λοιπῆς Κτίσεως ; ὁ Νόμος οὗτος θέλει εἶναι ἡ ξηρὰ καὶ ἄγονος ἐκείνη Φιλοσοφία ἡ τὰ πάντα ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἀρυομένη καὶ τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν ἀλήθειαν παραγνωρίζουσα, ἢ ἐξ ἐναντίας ὁ ἀποκαλυφθεὶς λόγος καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ στηριζομένη Φιλοσοφία ; Προβῶμεν ἐπὶ τὴν μελέτην τοιούτου ὑψηλοῦ ἀντικειμένου.

Ἡ ξηρὰ καὶ ἄγονος φιλοσοφία, ἡ ἐκ τοῦ ἀποκαλυφθέντος λόγου ἀπομακρυνομένη, οὐδὲν πρὸς τὸν νοῦν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

προσφέρει θετικὸν, οὐδὲν βέβαιον οὐδὲν σταθερὸν· τὸ ἄστατον, τὸ ἀμφίβολον, ἡ περὶ τῶν ὅλων ἄγνοια, ταῦτα εἶναι τὰ διανοητικὰ τῆς Φιλοσοφίας ταύτης προσόντα. Τὴν δὲ ἀνθρωπίνην καρδίαν ἐγκαταλείπουσα ἕρμαιον τῶν παθῶν καὶ ὀρέξεων, καὶ εἰς τὴν ἀπελπισίαν παραδίδουσα, ἀποκαθίστησιν αὐτὴν ἀέναον πηγὴν δυστυχημάτων, καὶ πᾶσαν ἐλπίδα εὐδαιμονίας καταστρέφουσα, ῥίπτει ἐπὶ τέλους τὸ ἄτομον καὶ τὴν Κοινωνίαν ἅπασαν, εἰς τὴν βαρβαρότητα τῶν στυγερωτέρων κακουργημάτων

Διέλθωμεν πάντα τὰ γεγραμμένα παρὰ τῶν ἐπαγγελλομένων τοιαύτην Φιλοσοφίαν, καὶ μετὰ τοὺς εἰς τὴν μελέτην ταύτην καταβληθησομένους κόπους καὶ ἀγῶνας, θέλομεν φθάσει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐσμὲν ἀμαθέστεροι ἢ πρὸ τῆς γνώσεως τῆς διανοητικῆς ἐκείνης πολυχρονίου ἐργασίας. Αἱ ἀμφιβολίαι ὑπεραυξάνουσιν, αἱ ἀβεβαιότητες μεγαλύνονται, οὐδὲν θετικὸν ἢ πιθανὸν, οὐδὲν ἴχνος ἢ ἀμυδρά τις ἀκτὶς τῆς ἐπιζητουμένης ἀληθείας, θέλει διαφωτίσει τὴν ἐσκοτισμένην διανοίαν μας. Ὁ μὲν τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ἀνωτάτου Ὄντος Δημιουργοῦ τοῦ παντὸς παραγνωρίζων, τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν Κτίσιν δογματίζει ὡς δημιούργημα συνάμα καὶ δημιουργὸν, ὁ δὲ τὸν πρῶτον οἰκτείρων ἀναγνωρίζει μὲν τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ἀνωτάτου Ὄντος, πλὴν εἰς τοῦτο περιορίζων τὴν πεποίθησίν του ἀποβάλλει πάντα Θρησκευτικὸν Νόμον, καὶ πᾶσαν ἀποκαλυφθεῖσαν ἀλήθειαν. Ὁ μὲν ἀνυψεῖ τὸν ἄνἄνθρωπον μέχρι Θεότητος, ὁ δὲ καταβιβάζει οὐτὸν μέχρι τῆς τῶν πτηνῶν τάξεως ὁρίζων «τὸν ἄνθρωπον ὅστις σκέπτεται καὶ διανοεῖται ὡς ἄλογον κτῆνος διεφθαρμένον·» ἕτερος δὲ πάλιν διϊσχυριζόμενος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅλος ὕλη ἐπαγγέλλεται, ὅτι διὰ τῶν ὑλικῶν ὀργάνων του καὶ σκέπτεται, καὶ βούλεται καὶ ἐπιθυμεῖ, ἕτε-

ρος δὲ τέλος πάντων ἀπελπισθεὶς διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, διδάσκει ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει οὔτε ἡ Κτίσις, οὔτε ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Ἰδοὺ δὲ τίνα τὰ συμπεράσματα τῶν κορυφαίων τῆς μωρᾶς ταύτης Φιλοσοφίας.

» Πᾶν ὅ,τι μᾶς περιστοιχεῖ εἶναι τὸ κράτος τῆς ἀμ-
» φιβολίας,» «πρὸς τί χρησιμεύει ἡ μεγίστη τοῦ πνεύ-
» ματός μας ἀνάπτυξις; πρὸς οὐδέν. (Βολταὶρ.) « Ἀ-
» νέγνωσα τὰ συγγράμματα τῶν Φιλοσόφων. Ἐὰν ἀρι-
» θμήσῃς τὰς γνώμας των, ἕκαστος παραδέχεται τὴν
» ἰδίαν του. Δὲν συμφωνοῦν εἰμὴ εἰς ἓν μόνον, εἰς τὴν
» μεταξύ των ἀλληλομαχίαν. (Ρουσῶ)

Πρὸς δὲ τὴν διὰ τῆς Φιλοσοφίας ταύτης ἀνεύρεσιν τοῦ Ἠθικοῦ Νόμου προβαίνοντες, θέλομεν ἀπαντήσει τοὺς Στωϊκοὺς καὶ Ἐπικουρείους, καὶ τοὺς ἀρνουμένους τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀνθρωπίνου συνειδότος, καὶ τοὺς θεοποιοῦντας τὰ βδελυρώτερα τῶν παθῶν, καὶ τοὺς ἀποκαθιστῶντας τὸν ἄνθρωπον καὶ αὐτοῦ τοῦ κτήνους κτηνωδέστερον. Καὶ ὁ μὲν Βολταὶρ θέλει μᾶς διδάξει, « Ἕ-
» καστος ζῇ δι' ἑαυτόν. Τὸ περι ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ζή-
» τημα εἶναι διὰ μὲν τοὺς ἐν καλῇ τῇ πίστει ἐρευνῶν-
» τας χάος ἀνεξερεύνητον· διὰ δὲ τοὺς συζητοῦντας δια-
» σκέδασις. Καὶ διὰ τὸν λαὸν δὲ, ὡς τὰ ἀπὸ τόπον εἰς
» τόπον πρὸς κατανάλωσιν μετακομισθέντα ὀψώνια. »

Ὁ δὲ Barthez ἐρωτώμενος ἂν δύναταί τις νὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ, μᾶς ἀπαντᾷ, « ἐγὼ δὲν γνωρίζω ἐπί
» τινος ἀρχῆς καθαρᾶς φιλοσοφικῆς δύναμαι νὰ ὑπο-
» στηρίξω τὴν ἀπόκρισίν μου. Δὲν ἠξεύρω τίποτε. »

Διερευνῶντες ἐπὶ τέλους τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Φιλοσοφία αὕτη ἐπὶ μικρὸν διεύθυνε Κοινωνίαν ὁλόκληρον, καὶ διανοίγοντες τὴν σελίδα τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ὅτε παραγκωνισθείσης πάσης Θρησκευτικῆς ἀληθείας, ἀντι-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

κατέστη ὡς ὁδηγὸς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων ἡ φιλοσοφικὴ μωρία, θέλομεν ἰδεῖ ἐν ὀνόματι τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἰσότητος, τῆς Ἀδελφότητος διαδραματισθέντα τὰ στυγερώτερα κακουργήματα, τῶν ἀπὸ καταβολῆς Κόσμου τελεσθέντων, καὶ ταῦτα ὡς ἐπιβαλλόμενα παρὰ τοῦ ἀνθρωπίνου Νοὸς πρὸς ὃν ὡς καθὸ τὴν Ἀνωτάτην Σοφίαν ἀνήγειρον βωμούς, καὶ εἴδωλα, ἀπεθέωσαν, ἐπροσωποποίησαν, καὶ προσέθηκαν ὅσα ἄλλα τερατουργήματα ὁ παραλογισμός, ἡ ἀνθρωπίνη μωρία, καὶ ἡ τῆς καρδίας στρέβλωσις ἠδύναντο νὰ φαντασιοκοπήσωσιν.

Τοιουτοτρόπως ἡ ἀσεβὴς Φιλοσοφία ῥίπτουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀμάθειαν, εἰς τὴν ἀμφιβολίαν ὡς καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπάρξεως, μήτε φόβους μήτε ἐλπίδας εἰς αὐτὸν ἐμπνέουσα, ἀποξηραίνουσα τὴν καρδίαν του ἐκ παντὸς ἀγαθοῦ καὶ ὑψηλοῦ αἰσθήματος, ἀποκαθίστησιν αὐτὸν τὸν ἀθλιέστερον τῶν πλασμάτων, τὸ ὁποῖον κατ' ἐξαίρεσιν τῶν λοιπῶν κατανοοῦν καὶ τὸ τέλος του ἀπελπίζεται, ἀδημονεῖ, κατασπαράσσεται ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ προσεγγίζοντος θανάτου ὡς ἀφαρπάζοντος διὰ τοῦ σώματος πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ὕπαρξιν. Ἀχ βεβαίως! Οἱ φιλόσοφοι οὗτοι ἐπήνεγκον πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα μείζονα βλάβην πάντων τῶν λογικῶν ἀπ' αἰῶνος κακούργων!

Ἡ τὴν Θρησκευτικὴν ἀλήθειαν ἀποβαλοῦσα Φιλοσοφία ἀνέτρεψε τὸν θρόνον τῆς τιμιότητος, τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλπίδος, τοῦ μεγαλείου τῆς ψυχῆς, τοῦ ἐλέους, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀνήγειρε τὸν ἐγωϊσμόν, τὴν ἀδιαφορίαν, τὴν κτηνώδη ἡδονήν, τὸ σατανικὸν μειδίαμα, καὶ ἅπαντας τοὺς δαίμονας τῆς ἀπελπισίας. « Οἱ ἄνθρωποι νὰ μὲ ὠφελοῦν διὰ τῶν κόπων των, τὰ πάντα » εἰς ἐμὲ καὶ ἐν ἐμοί, καταστραφήτω τὸ ἀνθρώπινον » γένος, ἐὰν διὰ τῆς καταστροφῆς ταύτης πρόκειται νὰ

» γευθῶ ἡδονὴν ἢ νὰ ἀποτρέψω ἀπ' ἐμοῦ πόνον ἢ » θλῖψιν, τοιαῦται εἶναι αἱ σκέψεις τοῦ ἀπίστου. Ὁ ἀρ» νούμενος τὴν τοῦ Θεοῦ ὕπαρξιν καὶ λαλῶν διαφόρως, » εἶναι ψεύστης. » Ταῦτα εἷς τῶν πρωταθλητῶν τῆς ἀσεβείας.

Στρέψωμεν δὴ τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς Κοσμοσωτηρίου καὶ εὐσεβοῦς Φιλοσοφίας, τῆς ὡς βάσιν ἐχούσης τὴν Θρησκευτικὴν ἀλήθειαν τουτέστι τὸν ἀποκαλυφθέντα Χριστιανισμόν.

Ἰδοὺ Αὐτή, διεξηγεῖ τὸ μέγα τῆς Κτίσεως πρόβλημα, τὸ μέγα τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου μυστήριον, ὁρίζουσα τὸν προορισμόν του καὶ διανοίγουσα αὐτῷ τὰς πύλας τῆς αἰωνιότητος. Ἰδοὺ Αὐτή, ὡς ἄσβεστος καὶ ἀειφεγγὴς λαμπὰς διαφωτίζει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, διασκεδάζουσα πάντα δισταγμόν, πᾶσαν ἀστασίαν καὶ ἀβεβαιότητα. Ἰδοὺ Αὐτή, ἀπευθυνομένη πρὸς ἅπαντας καὶ ἰσοπεδοῦσα οὕτως εἰπεῖν ἁπάσας τὰς διανοίας, καὶ ἀπεριόριστον εἰς αὐτὰς παρέχουσα δύναμιν, τὰς διαφωτίζει ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων ἅτινα εἰς μάτην οἱ Φιλόσοφοι συζητοῦσιν ἀλληλομαχοῦντες καὶ διαπληκτιζόμενοι, ἀνυψοῖ τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς Ἀνωτάτης περιωπῆς, ἐξ ἧς δι' εὐτυχοῦς ἠρεμίας, καὶ ἀδιασείστου πεποιθήσεως ἐποπτεύει τὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων ἐν μέσῳ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς ἐρημωτικῆς ἀβεβαιότητος. Ὁ ἀποκαλυφθεὶς Λόγος, ἐπὶ τέλους διαπλάττων τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς, διὰ τῆς γλυκυθυμίας, τῆς ὑπομονῆς, τῆς πρὸς τοὺς ὁμοίους ἀδελφότητος, καταστρέφων πᾶν ὅριον ἀνθρωπίνης ἀνισότητος ἑνώνει καὶ προσεγγίζει ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τὸν πλούσιον καὶ πτωχόν, τὸν σοφὸν καὶ ἀμαθῆ, καὶ ἀποκαθίστησι μεταξὺ πάντων αὐτῶν ἐν πνεύματι ἰσότητα καὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἀδελφότητα, ἐξασφαλίζει πρὸς τὸν ἄνθρωπον οὐ μόνον
τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τῷ πα-
ρόντι βίῳ ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν εὐδαιμονίαν..

Τίνες δὲ αἱ ἀποδείξεις τῆς θειότητος τοῦ Χριστιανι-
σμοῦ, τῆς ἀληθείας τῆς εὐσεβοῦς Φιλοσοφίας; Δὲν προ-
τιθέμεθα ἐν τῇδε τῇ μελέτῃ τοιούτου νὰ ἐπιληφθῶμεν
ἀντικειμένου. Λέγομεν μόνον, ὅτι ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ ἀσθέ-
νεια, τὸ ἐνεστὼς καὶ τὸ παρελθὸν, ἡ θεωρία καὶ ἡ πρᾶ-
ξις, τὸ χυδαῖον πνεῦμα καὶ ἡ ὑψηλὴ διάνοια, ἡ ζωὴ
καὶ ὁ θάνατος, τὰ πάντα ὑπὲρ αὐτῆς μαρτυροῦσιν. Ἀλλὰ
καὶ ἐὰν μήτι ἄλλο ὑπῆρχεν, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ θειότης
καταφαίνονται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Τα ἔργα τοῦ
Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος δὲν ἀρνοῦνται
οὐδὲ οἱ μοχθηρότεροι αὐτοῦ διῶκται. Ἡ χριστιανικὴ ἀ-
λήθεια προΐσταται ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων κατὰ πᾶν
βῆμα ἠθικὰ ποιοῦσα θαυματουργήματα· ἔνθα μὲν τὰ
ὕδατα αὐτῆς δὲν ῥέουσιν, ἐκεῖ ἐρημώσεις καὶ ἀνθρώπινα
κτήνη, ἐκεῖ κοινωνικοὶ σπαραγμοὶ, καὶ πυρκαϊαὶ καὶ
παγετοὶ καρδιῶν, καὶ βαθεῖαι λῦπαι καὶ ἀταξίαι ἡ μη-
δέν Ἔνθα δὲ τὰ ζωογόνα αὐτῆς νάματα διέρρευσαν,
ἐκεῖ ὁ πολιτισμὸς, ἐκεῖ ἡ κατάργησις τῆς δουλείας, ἐκεῖ
ἡ οἰκογένεια ἐν πάσῃ τῇ τελειότητι αὐτῆς, ἐκεῖ ὁ ἄν-
θρωπος κατέστη ἀληθὴς εἰκὼν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος. Ἡ
μωρὰ τῶν ἀνθρώπων Φιλοσοφία ὑπόκειται εἰς διηνεκῆ
ῥοὴν καὶ μεταβολὴν, ἡ τοῦ σοφοῦ τούτου κατεστράφη
ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, ἢ ὁ ἴδιος κατέστρεψε τὸ ἔργον τῶν χει-
ρῶν αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ Χριστιανικὴ Σοφία ἀπέναντι τῶν
προσβολῶν τοσούτων αἰώνων τὰς ὁποίας ὑπέστη ὑπό τε
τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν ἀρχομένων, ὑπότε τῶν σοφῶν
καὶ ἀμαθῶν, ἵσταται ὡς λαμπτὴρ διαφωτίζων τὸν Κό-
σμον ἅπαντα καὶ ἐκ πάσης νέας προσβολῆς νέαν ἀπο-

κτῶσα ἰσχὺν, ἐπεκτείνει τὸ Κράτος αὐτῆς μέχρι τερμά-
των αἰώνων, κατὰ τὴν δοθεῖσαν παρὰ τοῦ Διδασκάλου
ὑπόσχεσιν. « Ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ παρελεύσονται οἱ
» δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.» Ὄχι ποτὲ! Ἔργα
τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἀποτελέσματα, καὶ Κράτος τοι-
οῦτον, καὶ ἀναμόρφωσις τοιαύτη τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν
δύνανται νὰ ὦσιν οὔτε ἔργα ψεύδους, οὔτε τὰ ἔργα
πλάνης, οὔτε ἀνθρωπίνης ἰσχύος ἀποτελέσματα.

Προσεγγίσωμεν τὸν ἐν τῇ ἀγόνῳ Φιλοσοφίᾳ μακρὰν τῆς Θρησκευτικῆς πεποιθήσεως ἐνδιαιτώμενον. Παρατηρήσατε αὐτόν. Ἰδοὺ οὗτος τήκεται ἐν μέσῳ τῆς ἀμφιβολίας, τῆς ἀβεβαιότητος, τῆς ἀπελπισίας. Παρατηρήσατε αὐτὸν πόσον ἡ ψυχή του ταράσσεται, πόσον περιπλανᾶται, ἡ γαλήνη ἐξ αὐτῆς ἐξέλιπεν. Ἀκούσατε αὐτὸν βλασφημοῦντα τὴν σοφίαν ἐκείνην ἥτις τὸν ἔρριψεν εἰς τοιαύτην θέσιν, καὶ φθονοῦντα τὴν ἀταραξίαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἀμαθοῦς Μοναχοῦ τὸν ὁποῖον πολλάκις περιεφρόνησεν. Ἀκούσατε αὐτὸν, εἶναι ὁ ἀσεβὴς Ῥουσώ. Ἡ μαρτυρία τῶν ἐχθρῶν μας ἀνωτάτην ἔχει ἰσχὺν ὅτε ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ἐπικαλούμεθα. Διαβαίνει ἔκ τινος παρεκκλησίου ὅπου μοναχοὶ προσεύχονται, εἰσέρχεται ἐν αὐτῷ μετὰ τοῦ συνοδοιπόρου του, καταλαμβάνεται ὑπὸ θρησκευτικῆς συγκινήσεως, καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν προσεύχεται. Τελειωθείσης τῆς προσευχῆς στρέφεται πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ, λαμβάνει αὐτὸν τῆς χειρός. « Φίλε, τὸν λέ-
» γει, τώρα δοκιμάζω τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου.
» Ὑπάρχει ἐνταῦθα αἴσθημά τι εὐδαιμονίας τὸ ὁποῖον
» καταλαμβάνει τὴν ψυχήν . . . Πρέπει νὰ τὸ ὁμολο-
» γήσω, τὸ ὕψος τῶν Ἱερῶν Γραφῶν μὲ ἐκθαμβοῖ. Ἡ Βί-
» βλος αὐτὴ ἡ τοσοῦτον ὑψηλὴ ἅμα καὶ ἁπλῆ εἶναι ἆρά
» γε ἔργον ἀνθρώπινον; εἶναι δυνατὸν ἄνθρωπος τοιαύτην

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

» νὰ ἔπλασε ἱστορίαν ; εἶναι λόγοι φανατικοῦ ἢ κενο-
» δόξου ; Ὁποία γλυκύτης ! Ὁποία καθαρότης εἰς τὰ
» ἤθη ! Ὁποία χάρις εἰς τὰς παραινέσεις! ὁποῖον ὕψος
» εἰς τὰ παραγγέλματα ! Ὁποῖον βάθος σοφίας ! Ὁ-
» ποῖον ἐπὶ τῶν παθῶν κράτος ! Τί θέλομεν ἀπαντήσειν
» εἰς ταῦτα ; Ἄς σεβασθῶμεν ἐν πραότητι ὅ,τι δὲν δυ-
» νάμεθα οὔτε νὰ ἀποβάλωμεν οὔτε νὰ ἐννοήσωμεν, καὶ
» ἄς κλίνωμεν γόνυ ἐνώπιον τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος
» τοῦ μόνου γινώσκοντος τὴν ἀλήθειαν. » Ὁποῖος τῆς ἀληθείας θρίαμβος ! Ὁ ἀσεβέστερος ὅσω περινούστερος τῶν καταδιωκτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν δυσὶ λέξεσι κατέστρεψεν ὅσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἶχε κατ' αὐτοῦ συσσωρεύσειν μωρίας. Ἀκούσατε εἰσέτι. Εἶναι ὁ ἀσεβὴς τῆς Ἀγγλίας Chubb ὅστις διανύσας τὸν βίον ἅπαντα πρὸς καταδίωξιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀναγκάζεται ἐπὶ τέλους νὰ ὁμολογήσῃ. « Δὲν δυνάμεθα νὰ διεξηγήσωμεν τὸν
» Χριστιανισμὸν εἰμὴ παραδεχόμενοι τὴν ἀλήθειαν τῆς
» Ἱστορίας τοῦ Εὐαγγελίου. » Ἀναγνώσατε ἐπὶ τέλους τὰς ἐπί τινος ἀντιτύπου τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς γεγραμμένας, ὑπὸ χειρὸς τοῦ παρὰ πάντα τὸν βίον περιπλανηθέντος Λόρδου Βύρωνος. « Εἰς ταύτην τὴν ὑψηλὴν Βίβλον ὑ-
» πάρχει τὸ Μυστήριον τῶν Μυστηρίων. Εὐτυχὴς ὁ ἀ-
» ναγινώσκων, ὁ ἀκούων, ὁ εὐλαβούμενος τοὺς λόγους
» αὐτῆς καὶ δι' αὐτῶν δεόμενος. Εὐτυχεῖς οἱ δυνάμενοι
» νὰ θραύσωσι τὰς θύρας καὶ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰς ὁ-
» δοὺς αὐτῆς. Ἀλλ' προτιμότερον ἦτο νὰ μὴν ἐγεννᾶτο
» ὁ ἀναγινώσκων, καὶ ἀμφιβάλλων, ἢ περιφρονῶν αὐ-
» τήν. » Οὕτως ὁ ἄνθρωπος περιπλανηθεὶς ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὸ ψεῦδος, αἰσθάνεται μείζονα διὰ τὴν ἀλήθειαν δίψαν ἢ πρότερον, ἐκκενώσας τὸν κρατῆρα τῶν ἀλόγων παθῶν συναισθάνεται μεγαλητέρας τὰς ὀδύνας,

«καὶ ὅταν δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι, θλιβήσεται,» τριτάθλιος δὲ, ἔχων σύγκοιτον ἐν τοῖς ἐγκάτοις καὶ σύνδειπνον τὴν ἄφρονα περὶ τῶν ὅλων ἀβεβαιότητα, πείθεται ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ἀλήθεια πόῤῥω ἀπέχει αὐτοῦ, καὶ βραδέως μὲν ἀλλ' ἀναμφιβόλως θέλει ἀποδώσει πρὸς αὐτὴν τὸν φόρον τῆς ὁμολογίας.

Ἀλλ' ἂν τοιοῦτος ὁ πίνων τὸ ὕδωρ τῆς ἀνθρωπίνης μωρίας, τίς εἶναι ὁ ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας ποτιζόμενος ; — « Ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος
» οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα,
» ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ
» πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. » Ἴδετε αὐτόν. Ὁποία ἀταραξία ψυχῆς, ὁποία τοῦ μεγαλείου συναίσθησις, ὁποία γνῶσις τοῦ προορισμοῦ του ! πλούσιος, θεωρεῖ αὑτὸν εὐτυχῆ ὅτι κατέστη ὄργανον τῆς θείας προνοίας διασκορπίζων τὸν πλοῦτον εἰς ἀγαθοεργίας, καὶ ἐναβρυνόμενος εἰς τὰ εὐεργετήματά του. Πτωχὸς. γινώσκει ὅτι ὁ Θεὸς διέταξε τὴν ἐν τῷ ἱδρῶτι τοῦ προσώπου συντήρησιν, καὶ ἐν τοῖς κόποις του εὐδαιμονεῖ βλέπων τὴν δεξιὰν τῆς Θείας ἀγαθότητος συνεφαπτομένην καὶ ἐλαφρύνουσαν τὰς στενοχωρίας του, καὶ ἀγαλλόμενος ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ἀπολαύσεως αἰωνίου πλούτου. Σοφὸς, ἐντρεφᾷ ἐν μέσῳ τῶν καλλονῶν καὶ τῆς θετικότητο, τῆς Θρησκευτικῆς ἀληθείας, κρίνων εὐδαίμονα ἑαυτὸν ἀπέναντι τῶν ὀπαδῶν τῆς ἀσόφου καὶ ἀσεβοῦς Φιλοσοφίας. Ἀμαθὴς, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ ἔξοχον τῆς Χριστιανικῆς Διδασκαλίας, ὅτι ἐν τῷ ὕψει αὐτῆς ἐνυπάρχει ἡ ἁπλότης δι' ἧς γίνεται προσιτὴ καὶ καταληπτὴ πρὸς ἅπαντας. Τέλος, ὅπου τὰ νάματα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐκεῖ καὶ ἡ ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἀληθὴς εὐδαιμονία, ἐκεῖ τὸ γλυκύτατον αἴσθημα τῆς βαθυτάτης πρὸς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τὸν Ὕψιστον εὐεργέτην εὐγνωμοσύνης, ἐκεῖ ἡ πρὸς τὸν πλησίον κἄντε φίλον κἄντε ἐχθρὸν ἀγάπη, ἐκεῖ ἡ ἐλπὶς καὶ ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς, ἐκεῖ ἡ πρὸς τὸν δυστυχοῦντα βοήθεια καὶ παραμυθία, ἐκεῖ ἡ ἱλαρότης εἰς τοὺς συλλογισμούς, ἡ τάξις εἰς εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὸ σέβας εἰς τοὺς συμπολίτας, ἡ χριστότης εἰς τὴν συνείδησιν. «Θαυ» μάσιον ἔργον τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, ἔγγραφεν ὁ » Μοντεσκιοῦ, ὅτι ἐχούσης ὡς πρώτιστον σκοπὸν τὴν » ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ μακαριότητα, δι' αὐτῆς μόνης » δύναται ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐν τῷ προσκαίρῳ τούτῳ βίῳ » νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐδαιμονίαν του. »

Ναί! ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ἡ ἀλήθεια, ἐν τούτῳ αἱ ἀπολαύσεις τῶν ἀθώων ἡδονῶν, ἐν τούτῳ τὰ αἰσθήματα τοῦ ἐλέους καὶ τῆς ἀδελφότητος, ἐν τούτῳ ὁ παρήγορος τῶν δυστυχημάτων, ἐν τούτῳ δὲν ὑπάρχει θάνατος. » Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος » τὸν Κύριον,» κἂν δὲ «ἀποθάνῃ ζήσεται.»

Ἐῤῥέθη ὅτι ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται ποιητής, Χριστιανὸς δὲ οὐδέποτε. Ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία, ἡ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πολίτου, τοῦ πατρός, τοῦ υἱοῦ διαγράφουσα διδάσκεται καὶ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Ἱερῶν Βίβλων, καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν διδασκαλίας γνωρίζεται. Ὁ Θεὸς ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου γενόμενος ἐδίδαξε τὸν θετικὸν ἐκεῖνον Νόμον, ὅστις ἀγνοούμενος ἢ παραμελούμενος δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ καρποὺς ἀξίους αὐτοῦ. Καὶ μολαταῦτα ὁποίας καταβάλλομεν φροντίδας, ὁποίους κόπους, ὁποῖα παρεδέχθημεν μέσα, πρὸς ἐκτύπωσιν τοῦ Νόμου τούτου εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων μας, πρὸς διαφώτισιν παντὸς τοῦ λαοῦ;

Οἴμοι! Ὁποῖον ζήτημα!

Φροντίδες μὲν καὶ μόχθοι καὶ πολιτικοὶ ἀγῶνες μυ-

ρίοι καταβάλλονται πρὸς μεταῤῥύθμησιν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ θεσμοῦ, μέριμναι καὶ μόχθοι πρὸς ἐπαύξησιν ἀγρῶν πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν, οὐδεμία δὲ μέριμνα, οὐδεὶς ἀγών, οὐδεμία μελέτη ἐπὶ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Θρησκείας ἀντικειμένου, ἐξ οὗ κρέμαται καὶ ἐξαρτᾶται πᾶσα κοινωνικὴ καὶ οἰκογενειακὴ εὐδαιμονία. Ἀκολούθως δὲ καὶ κλαίομεν καὶ ὀδυρόμεθα ὅτι πᾶσα πολιτικὴ ἀρετὴ ἐξέλιπεν, ὅτι οἱ οἰκογενειακοὶ σύνδεσμοι ἐχαλαρώθησαν, ὅτι ὁ ἐγωϊσμὸς κατέλαβε τὰς ψυχὰς ἁπάντων, ὅτι ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ἀπεξηράνθη! Μωροὶ καὶ τυφλοί, ὅτι ὀφθαλμοὺς ἔχοντες δὲν βλέπομεν καὶ ὦτα ἔχοντες δὲν ἀκούομεν. Ἡμεῖς καὶ ἕκαστος ἡμῶν ἐσμὲν οἱ αὐτουργοὶ τοιαύτης καταστάσεως πραγμάτων. Κυβερνῶντες, μόλις ἐπὶ τῶν τελευταίων ἡμερῶν ἐνθυμήθημεν νὰ παραχωρήσωμεν περιφρονητικὴν τινὰ γωνίαν εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὴν Θρησκευτικὴν Διδασκαλίαν. Σοφοί, περιῃφρονήσαμεν τὴν Ἀνωτάτην ἀλήθειαν καὶ δὲν ἐκρίναμεν ἀξιοπρεπὲς ἡμῶν νὰ διδαχθῶμεν καὶ διδάξωμεν αὐτὴν πρὸς τοὺς συμπολίτας μας. Πατέρες, ναὶ μὲν ἐφροντίσαμεν νὰ διδάξωμεν τὰ τέκνα μας τὴν ἐκμάθησιν γλώσσης τινός, ἢ τῆς ἀριθμητικῆς, ἐπὶ σκοπῷ κέρδους ἐπιστήμην τινά, ἀλλ' οὐδεὶς διεσκέφθη ἢ ἐδαπάνησεν ὅπως μορφώσῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου του διὰ τῆς Θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἥτις θέλει ἐξασφαλίσει τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ, χρηστὸν μὲν πολίτην, ἀγαθὸν δὲ οἰκογενειάρχην, ἔντιμον καὶ ἐνάρετον ἄνδρα αὐτὸ καταρτίζουσα Ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου . . . . . Ἄχ! ἂς μὴ σηκώσωμεν ὅλον τὸ παραπέτασμα τὸ ἐπικαλύπτον τὴν ἀσχημοσύνην μας.

Ἡ μελέτη τῶν Θείων Γραφῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Πατέρων δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος προσέρχεται καὶ εἰσδύει εἰς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Θρησκευτικὴν ἀλήθειαν, δι' ἧς τὰ μὲν θεῖα δόγματα ὡς τέκνα φωτὸς διατρέφονται, καταστρέφονται δὲ ὡς νόθα καὶ σκότια ὅτα τὰς ἀκηράτους λαμπηδόνας τῆς εὐσεβείας προσβάλλουσιν, ἡ μελέτη καὶ γνῶσις τοῦ Θείου Νόμου τὸν ὁποῖον ὁ μὲν Ἰησοῦς ἐδίδαξεν, οἱ δὲ Πατέρες καὶ προσιτὸν πρὸς ἅπαντας κατέστησαν, ἡ μελέτη, λέγομεν, τοῦ Θείου Λόγου τοῦ ἐν μὲν τοὶς εὐτυχίαις ἀσφαλεστάτου ὄντος ὁδηγοῦ ἐν δὲ ταῖς συμφοραῖς ἀληθοῦς παρηγόρου, παρημελήθη, παρηγκωνίσθη, κατεφρονήθη. Εἰς ξηρὰν καὶ ἄγονον φόρον ἐξωτερικῆς λατρείας μᾶλλον καθ' ἕξιν ἢ κατ' ἐπίγνωσιν, ἰδοὺ εἰς τί περιορίζεται ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ Θείου Νόμου. Καὶ ὅμως διδάσκει ὁ μέγας τῆς πίστεως μύστης Ἀπόστολος Παῦλος ὅτι, «ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρὰ ἐστί,» καὶ ὅτι ἡ δέησις ἡμῶν δὲν δύναται νὰ ἦναι εὐπρόσδεκνος ἐὰν μὴ ἡ καρδία ἐστήρικται ἐπὶ τῶν Θείων ἀρετῶν, ὁ δὲ νοῦς πεφώτισται ἐκ τοῦ Θείου Λόγου, « κἂν » δὲ ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλεῖς καὶ τῶν ἀγ» γέλων, γέγονας χαλινὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. »

Ἀπεβάλομεν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς προκαταρκτικῆς διδασκαλίας τῶν τέκνων μας τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἱερῶν Βιβλων, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι γεγραμμένα εἰσὶν εἰς ἀπηρχαιωμένην γλῶσσαν, ἢ ὅτι οἱ παῖδες ἀναγινώσκωντες δὲν ἐννοοῦν τὰ ἐν αὐτοῖς ὑψηλὰ δόγματα. Ἀλλ' ἀντεκαταστήσαμεν ἆρά γε γνησίας μεταφράσεις, ἢ ἑρμηνείας τῶν ἱερῶν βίβλων; Διευκολύναμεν τὴν κατάληψίν των διὰ τῆς βοηθείας τῶν διδασκάλων; Οὐδὲν τούτων. Ὅτε δὲ τὰ ἡμέτερα τέκνα ὁποσοῦν προώδευσαν εἰς τὴν γνῶσιν τῆς μητρικῆς γλώσσης, καὶ διὰ τῆς προκαταρτικῆς παιδείας ἀνέπτυξαν τὰς διανοητικάς των δυνάμεις, ἐβάλαμεν ἆρά γε τὰς χεῖράς των τὴν εὐγλωττίαν τοῦ

Χρυσοστόμου, ἢ τὴν λογικὴν τοῦ Βασιλείου, ἢ τὴν πολυμάθειαν τοῦ Γρηγορίου, ἢ τὴν Οὐράνιον τοῦ Παύλου Σοφίαν; Πολλοῦγε καὶ δεῖ. Ἄγονον ἐκμάθησιν ἀριθμῶν καὶ ἀποστάσεων, καὶ γραμματικῶν κανόνων, καὶ μυθολογικῶν διηγημάτων, καὶ ψιττακισμὸν ὀλίγων λέξεων ξένων γλωσσῶν, ἰδοὺ τίνα προσφέρομεν πρὸς τὰ τέκνα μας πνευματικὴν τροφήν. Ἀποξηράνοντες οὕτω τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ μὴ διαχύσαντες ἐν τοὶς ψυχαῖς των τὸ ζωογόνον ὕδωρ τῆς ἠθικῆς καὶ Θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἢ ἐξεσφενδονίσαμεν αὐτὰ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μακρὰν τῶν ἡμετέρων κόλπων, πρὸς πλήρη ἀποξήρανσιν τῶν καρδιῶν των ἢ τὰ ἐγκατελίπομεν ὡς πλοῖα ἀνερμάτισμα ἐν μέσῳ τοῦ κοινωνικοῦ κλύδωνος.

Εὐτυχὴς ὁ νέος οὗ τινος ἡ καρδία καί τοι ἀπονεκρωθεῖσα, δὲν ἐποτίσθη ὅμως ἐκ τοῦ δυσώδους καὶ βεβορβορωμένου τῆς ἀσεβοῦς Φιλοσοφίας ὕδατος, ἡ ἀλήθεια βραδέως μὲν ἀλλ' ἐπιτέλους κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θέλει διαταράσειν τὴν διανοίαν του. Ἀλλ' ἐὰν ἀφεθεὶς εἰς τὰς μελέτας τῶν φθορέων τῆς ἀνθρωπότητος τῶν Βολνεὺ, καὶ Δουπουὶ, καὶ Βολταὶρ, καὶ Ῥουσὼ, καὶ ἀπροστάτευτος ὢν καὶ γυμνὸς τῶν ὅπλων τῆς Πίστεως ἀπεπλανήθη διὰ τῶν ἀσεβῶν δοξασιῶν των τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἐπὶ τέλους ἀπεδοκίμασαν, ὢ τότε βεβαίως προτιμότερον δι' αὐτὸν νὰ μὴ ἐγγεννήθῃ. Ἡ καρδία του ἀφ' ἑνὸς μὲν κατάξηρος οὖσα καθὸ μηδέποτε ἀναψυχθεῖσα διὰ τῶν ναμάτων τῆς Θρησκευτικῆς Διδασκαλίας ἀφ' ἑτέρου δὲ διψῶσα πρὸς διεξήγησιν τῶν προβλημάτων αὐτοῦτε καὶ τῆς Κτίσεως, ἀποῤῥοφᾷ τὴν μωρίαν ἐκείνην, ἥτις θέλει τὸν ἀποκαταστήσει τὸ ἀθλιέστερον τῶν ὄντων, ῥίπτουσα αὐτὸν ἐντὸς τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀπελπισίας, καὶ δουλαγωγοῦσα αἰχμάλωτον τὴν ψυχὴν αὐτ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

του εἰς πονηρὰς ἐπιθυμίας, ὅστις ὡς πλοῖον χειμαζόμενον καὶ ὑπὸ ἀγρίων κυμάτων καὶ παντοίων ἀνέμων σαλευόμενον, θέλει ἀφεύκτως συντριβῆ σύμψυχον ναυάγιον, ἐὰν μὴ ἀκτὶς τῆς αἰωνίου λάμψεως εἰσδύσασα εἰς τὴν καρδίαν του διασκεδάση τὸ ἐπικαλύπτον σκότος, ἐὰν μὴ ὡς ὁ ἀποπλανηθεὶς Ἱερὸς Αὐγουστῖνος ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Θρησκευτικὴν ἀλήθειαν καὶ εἴπῃ μετ' αὐτοῦ —

» Κύριε ἐγὼ δοῦλος σός. Σὺ τὰς δεσμευούσας ἁλύσσεις » τῶν παθῶν μου συνέτριψας. Πρὸς σὲ ἡ γλῶσσά μου, » ἡ καρδία μου, τὰ ὀστᾶ μου λέγουσι, τίς ὅμοιός σοι » Κύριε; Ὁποία γλυκύτης, ὁποία εὐφροσύνη, εἰσέδυσε » εἰς τὴν ψυχήν μου, ὅτε Σὺ μὲ ἀφήρπασας ἐκ τῆς φθο- » ροποιᾶς ὁδοῦ, ἐκ τῆς πλάνης εἰς τὴν ὁποίαν ἐπὶ το- » σοῦτον χρόνον περιεπλανήθην. Σὺ ἀντὶ ταύτης εἰσέ- » δυσας εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ ἡ διδασκαλία σου » γλυκυτέρα πάσης γλυκύτητος, λαμπροτέρα παντὸς » φωτός, ἀνωτέρα πάσης τιμῆς! Ἡ καρδία μου ἀ- » παλλαγεῖσα ἐκ τῶν ἐγκληματικῶν ὀρέξεων ἐπληρώθη » ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἐλέους σου, αἱ ἐνάρετοι τάσεις ἤδη » εἰς ἐμὲ ἀναπτύσσονται, καὶ δάκρυα εὐφροσύνης οἱ » ὀφθαλμοὶ ἐκχέουσιν ὅτι ἐν τῇ ὁδῷ σου *Κύριε* ἐπα- » νῆλθον. »

Κεφαλληνίᾳ τῇ 20 Ἀπριλίου 1858.

******

Η ΜΙΚΡΑ ΜΑΡΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

(ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ.)

Εἰς μικρὰν οἰκίαν κώμης τινος τῆς Βρεοχιανῆς ἐπαρχίας, κατῴκει πρὸ δέκα περίπου ἐτων ἀνδρόγυνον λατρεῦον ζωηρὸν καὶ ἀξιέραστον θυγάτριον ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἐτῶν. Ἡ Μαρία (οὕτως ὠνομάζετο τὸ θυγάτριον) ἦτον ἡ εὐτυχία τῶν γονέων της. Ἂν καὶ μικρὰ τὴν ἡλικίαν τοὺς ἐβοήθει ὅμως ἱκανῶς· ἐξήρχετο μετὰ τῶν γονέων της εἰς τοὺς ἀγρούς, διὰ νὰ σκαλίζῃ, νὰ ἐκριζόνῃ, νὰ σκάπτῃ κτλ. ἢ τοὺς ἐβοήθει εἰς τὴν οἰκίαν ν' ἀλονίζωσι, νὰ καθαρίζωσι τὸ λινὸν καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ τρυγητὸς ἦτο διὰ τὴν Μαρίαν μεγάλη ἑορτὴ καὶ ἐνίοτε ἄφινε τὸ ἔργον διὰ νὰ τρώγῃ σταφυλίδα τινα ἢ νὰ τραγῳδῇ καὶ νὰ παίζῃ μὲ ἄλλα κοράσια, ἅτινα κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἔτρεχαν ν' αὐξήσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν τρυγητήρων. Ὁ τρυγητὸς καὶ τῶν καρύων ἡ συγκομιδὴ ἦσαν αἱ ἐργασίαι ἐν αἷς ἡ μικρὰ Μαρία μάλιστα ἐτέρπετο. Ὅτε δ' ἐπορεύετο ἵνα βοσκήσῃ τὴν ἀγελάδα εὐχαριστεῖτο βραδυποροῦσα ὅπως θεωρῇ τὰ παίζοντα παιδία· καὶ δὲν ἔμενε μὲν ἀργὴ εἰς ὅσας παιδιὰς ἠδύνατο νὰ συμμερισθῇ νέα τις, παίζουσα δὲ τὸ δακτιλίδιον καὶ ἄλλας τοιαύτας παιδιὰς ὑπερτέρει ὅλων. Ἡ Μαρία ἦτο ζωηρὰ ἀλλὰ συνετή. Μαγδαλινὴ ἡ μήτηρ της δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν κοινῶς θεογελάστων καλουμένων γυναικῶν, ἀλλ' ἦτον ὄντως χριστιανή· εἶχε δ' ἐγχαράξει εἰς τὴν νεάνιδα αἰσθήματα θρησκείας καὶ ἠθικῆς. Ἡ οἰκία των ἐφαίνετο ὅτι κατῳκεῖτο ἀπὸ πτω-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

χοὺς μὲν ἀλλὰ καθαρίους. Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ μαγειρείου ἐκρέματο χειρόμακτρον. Χονδροειδὴς μὲν ἀλλὰ καθαρία τράπεζα ἔκειτο εἰς τὸ μέσον. Ἐντεῦθεν μὲν μάκτρα, κύλινδρος καὶ κόσκινον, ἐντεῦθεν δὲ κόφινος καὶ ἄλλη τράπεζα ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔκειντο ὀλίγα πινάκια καὶ ἄλλα καθαριώτατα ἀγγεῖα. Πλησίον τῆς ἑστίας ἦτο κολυκύνθη εἰς ἀποθήκην ἅλατος, ἓν ἀγγεῖον δι' ὕδωρ μία χύτρα, ἓν χονευτήριον εἷς λέβης καὶ ἄλλα χρήσιμα σκεύη. Πλησίον τῆς τραπέζης ἦτο σκευοθήκη ἐφ' ἧς ἐφαίνετο ἀγγεῖον ἐλαίου, ἓν βαυκάλιον καὶ μία φιάλη. Ὑπὸ τὴν στοάν, κατὰ τὴν πλευρὰν τῆς εἰσόδου τοῦ μαγειρείου ἦτον ἓν κόπανον καὶ πλησίον ἓν πτυάριον.

Εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην κατῴκουν, ὡς εἴπομεν, ὁ ἀνὴρ ἡ γυνὴ καὶ ἡ Μικρὰ Μαρία. Ἦτον ἡμέρα τρίτη τὸ πρωῒ καὶ ἡ γυνὴ ἐπροσπάθει νὰ καταπείσῃ τὸν σύζυγόν της νὰ μὴ ὑπάγῃ ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Τραβαλιάτου.

— Κακόν τι προαισθάνομαι τῇ ἀληθείᾳ σύζυγε.

— Σὺ πάντοτε ἔχεις κακὰς προαισθήσεις καὶ ἂν σὲ ἤκουα οὐδέποτε ἐξηρχόμην τῆς οἰκίας.

— Καλά, ὅ,τι ὁρίζεις ἀλλὰ σήμερον εἶναι παρὰ τὸ σύνηθες ἀνήσυχος. Ἄκουσε μὴ ὑπάγῃς σήμερον εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Τραβαλιάτου.

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ πωλήσω τοὺς βόας μου διὰ νὰ πληρώσω τὸν Κυρ. Ἰωάννην.

— Τοὺς πωλεῖς τὴν ἐρχομένην δευτέραν εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Ῥαβάτου ἀσφαλέστερον ὡς πρὸς τὰ χρήματα καὶ τὴν ζωήν σου. Πρέπει νὰ ἠξεύρῃς ὅτι πλησίον τοῦ Τραβαλιάτου συμβαίνουσι πολλὰ ἐκ προθέσεως κακουργήματα.

— Κύτταξε τώρα διὰ τούτους τοὺς φόβους σου θέ-

λεις ν' ἀφήσωμεν τὰς ὑποθέσεις μας ! Σὲ φαίνεται ὅτι ὅλα συμβαίνουσιν εἰς ἐμέ.

— Ὅστις ἐγεννήθη δυστυχής, πάντοτε δυστυχίαι τὸν ἀκολουθοῦσι.

— Μὲ φαίνεται ὅτι ἕως εἰς τὴν δευτέραν δὲν θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος.

— Ἒ ! ναί· καὶ δὲν συλλογίζεσαι οὔτε μίαν ἑβδομάδα τὴν ὁποίαν θὰ χάσω, οὔτε ὅτι ἔδωκα τὸν λόγον μου τῷ Κυρ. Ἰωάννῃ, ὅτι αὔριον θὰ τῷ πληρώσω τὸ χρέος μου !

— Εἶναι πλούσιος, καὶ δι' ὀλίγας ἡμέρας . . . .

— (Ὡραία ἀπολογία ! ἐπειδὴ εἶναι καλὸς καὶ πλούσιος)· ἐγὼ διὰ μίαν παράλογον ἰδέαν σου, ἐγὼ νὰ λείψω ἀπὸ τὸν λόγον μου ; θέλει ἴσως εἰπεῖ ὅτι εἶναι προφάσεις διὰ νὰ μὴ τὸν πληρώσω. Ἀλήθεια, εἶμαι πτωχὸς ἀλλὰ τίμιος.

— Ὁ Θεὸς φυλάξῃ, οὐδέποτε ἐστοχάσθην νὰ μὴ τὸν πληρώσῃς· ἀλλ' ἀπ' αὔριον ἕως τὴν δευτέραν εἶναι πέντε ἡμέραι καὶ νομίζω ὅτι ὁ Κυρ. Ἰωάννης δὲν ἤθελ' ἐναντιωθῆ.

— Ὄχι ! ποτὲ ! Εἶπα ὅτι αὔριον θέλω τὸν πληρώσει καὶ διατηρήσει τὸν λόγον μου, καὶ ἐὰν ἐγνώριζα ὅτι ἤθελα πωλήσει ὀλιγώτερον τοὺς βόας μου. Ἡ παροιμία λέγει, ὅποιος πορεύεται καλὰ οὔτε τὸν Θεὸν δὲν φοβεῖται.

—Ἀλλ' ὅταν ἔχωμεν αἰτίαν νὰ φοβώμεθα;

—Ποίαν! Ἂν ἤθελα δυνηθῆ χθὲς νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Ῥαβάτου, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἦτο καλήτερον, διότι εἶναι μία ἀπὸ τὰ ἐξόχους ἀγοράς, ἀλλ' ἐπειδὴ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἐμποδίσθην, δὲν δύναμαι νὰ περιμείνω εως τὴν δευτέραν καὶ ἐν τούτοις νὰ χάσω τὴν ὑπόληψίν μου.

Ἡ Μαγδαλινὴ ἐστέναξε καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν. Ἡ Μαρία μετὰ ζωηρότητος ἔτρεξε νὰ χαϊδεύσῃ τὴν μητέρα της καὶ τὴν παρεκάλεσεν νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Τραβαλιάτον.

— Ὡς καὶ σὺ τώρα ! . . . . Ὄχι, ὄχι, θὰ μείνῃς μ᾽ ἐμέ.

— Μῆτερ, ἄφες με νὰ ὑπάγω νὰ βοηθήσω τὸν Πατέρα μου.

— Καλὴν βοήθειαν θὰ τῷ δώσῃς ! θέλω νὰ σᾶς κλαύσω καὶ τοὺς δύο ; . . . .

— Ἀπόψε ἐκοιμήθης κακά, ἀγαπητή μου μῆτερ, ἐγὼ σ᾽ εὐχαριστῶ ἀλλὰ πολλάκις ἡ ἀγάπη ἀποτυφλόνει τὸ δίκαιον.

— Πάντοτε μὲ τὰς παροιμίας.

— Βέβαια, ἐπειδὴ οἱ παλαιοί μας ἦσαν πολλὰ σοφοί, καὶ αἱ παροιμίαι μᾶς διδάσκουσι πολλὰ πράγματα.

— Λοιπὸν ἔπρεπε νὰ ἐξευρῃς τὴν παροιμίαν ὅτι ὅλα τὰ μυαλὰ δὲν εἶναι εἰς μίαν κεφαλήν, καὶ ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ἔχομεν μίαν, καὶ. . . .

— Σιώπα ! εἶναι καὶ ἄλλη παροιμία ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν πρέπει νὰ ὁμιλῶσιν εἰμὴ . . . .

— Καὶ σὺ τὴν πιστεύεις ; καλὴν ἰδέαν ἔχεις δι᾽ ἐμέ !

— Βέβαια.

— Δεῖξέ μου ἐμπράκτως ὅτι ἔχεις γνώμην νὰ κάμῃς καὶ μὴ μοῦ κάμνῃς τὸν κωφὸν εἰς ὅ,τι σὲ λέγω.

— Ὁ ἔντιμος θάνατος εἶναι προτιμώτερος βίου αἰσχροῦ. Ἂν ἐγὼ δὲν πληρώσω αὔριον τὸν Κυρ. Ἰωάννην, θέλει ἴσως εἰπεῖ ὅτι εἶμαι κακοπληρωτής, καὶ οἱ γέροντες μ᾽ ἐδίδαξαν νὰ διατηρῶ ἀκριβῶς τὰς ὑποσχέ-

σεις μου· καὶ ἐξ ἄλλου χαίρεται πίστιν · ὅστις πληρόνει τὰ χρέη του. Τώρα δὲν ἀροτριῶ μὲ τοὺς βόας, καὶ τὸ προσεχὲς ἔαρ θέλω ἀγοράσει ἓν ἄλλο ζεῦγος.

Ὁ Ἀντώνιος (οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ ἀγαθὸς χωρικὸς) ἐπάτγιζε δι᾽ ἐκείνων τῶν λόγων νὰ διασκεδάσῃ τὴν μελαγχολίαν τῆς συζύγου του, καὶ ἐν μέρει ἐπέτυχε. Μόλις δὲ τὸ ἐννόησεν ἐξῆλθε τοῦ μαγειρείου εἰσῆλθεν εἰς τὸ βουστάσιον καὶ λύσας τοὺς βόας τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν ἅλονα, ἔνευσεν ἀκολούθως εἰς τὴν μικρὰν Μαρίαν ἥτις ὑπῆγε καὶ ἐνεδύθη τὴν ἑορτάσιμον στολήν, καὶ φοβουμένη μὴ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα της ἔλαβε τὴν φέρουσαν εἰς Τραβαλιάτον. Ὁ Ἀντώνιος εὐθὺς τὴν ἠκολούθησεν ἀφ᾽ οὗ ἀπεχαιρέτησε τρυφερῶς τὴν σύζυγόν του ἥτις βλέπουσα ὅτι ματαία ἀπέβαινε πᾶσα ἀπόπειρα δακρυρρόουσα τὸν ἠκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος μέχρις οὗ δὲν ἐφαίνετο πλέον.

Ἡ Μαρία φαιδρὰ καὶ εὐλύγιστος προεχώρει κομπάζουσα ὡς ἂν ἐπορεύετο εἰς θρίαμβον. Ὁ πατήρ της μικρόσωμος ἀλλὰ ῥωμαλέος καὶ εὔσαρκος τὴν ἠκολούθει προπέμπων τοὺς βόας τοὺς ὁποίους ἐθεώρει μὲ ἦθος εὐαρεσκείας ἐνταυτῷ καὶ μελαγχολίας.

Φθάσαντες εἰς Τραβαλιάτον ὑπῆγαν εἰς τὸ μέσον τῆς μεγάλης ἐκείνης ἀγορᾶς λίαν δυσαναλόγου πρὸς κώμην τρισχιλίων ἢ τετρακισχιλίων κατοίκων. Ἂν καὶ εὐάριθμοι ἦσαν οἱ πωληταὶ ὁ Ἀντώνιος ὅμως ὑπεχρεώθη νὰ περιμείνῃ ὀλίγον ἕως νὰ δυνηθῇ νὰ τὰ πωλήσῃ. Ὅταν ἔλαβε τὴν τιμὴν εἶδε δύο ἀνθρώπους διεστραμμένους τὸ πρόσωπον νὰ πλησιάζωσι καὶ νὰ ὑποβλέπωσι τὰ χρήματα ἅτινα ἐκράτει, ἔκαμνον δὲ νεύματα τὰ ὁποῖα τῷ ἐπροξένουν φρίκασιν. Ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἀλλ᾽ εἶδε τοὺς δύο νὰ τὸν ἀκολουθῶσι. Διὰ νὰ τοὺς ἀποφύγῃ ὅθεν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

εἰσῆλθεν εἰς ξενοδοχεῖον, ἀπεσύρθη μετὰ τῆς θυγατρός του εἰς μεμακρυσμένον δωμάτιον καὶ ζητήσας κλωστὴν προσέῤῥαψεν τὰ χρήματα εἰς τὸ κράσπεδον τοῦ χιτῶνος τῆς Μαρίας, διότι ἀναπολῶν τὴν συνάντησιν τῶν δύο κακούργων ἐφοβεῖτο σφόδρα. Μετὰ τοῦτο, ἀνέλαβε τὴν ὁδοιπορίαν του διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν μικράν του καλύβην ἡ ὁποία, ἐὰν ἦτο ὅπου τότε αὐτὸς εὑρίσκετο, ἤθελε τῷ φανῇ παλάτιον. Ἐννοεῖται ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μυριάκις ἐμακάρισε τὴν σύζυγόν του. Ἀλλ' ὅ,τι ἔγεινε ἔγεινε· ἐξ ἄλλου ὁ φόβος του δυνατὸν νὰ προήρχετο ἐκ τῆς μετὰ συζύγου του συνομιλίας.

Καθ' ὁδὸν ἡ Μαρία ἠνώχλει τὸν πατέρα της διὰ μικρῶν ἐρωτήσεων εἰς οὐδεμίαν τῶν ὁποίων οὗτος ἀπεκρίνετο. Τῇδε κἀκεῖσε παρετήρει καὶ ἔντρομος ἐστρέφετο εἰς τὸν ἐλάχιστον τῶν κλάδων θόρυβον. Τοῦ ἐσύριζον τὰ ὦτα καὶ κατὰ τὰς προλήψεις τῶν χωρικῶν, ἐσυμπέρανεν ἐκ τούτου κακόν τι. Μετ' ὀλίγον παρετήρησε μακρόθεν ἐρχομένους τοὺς δύο ἀνθρώπους οἵτινες τόσον τρόμον τῷ προυξένησαν. Ὠχρίασεν ὡς νεκρὸς, καὶ βλέπων ἀδύνατον τὴν φυγὴν εἶπεν εἰς τὴν θυγατέρα του νὰ σωθῇ. Αὐτὴ δὲν ἐπερίμεινε νὰ τὸ ἐπαναλάβῃ ἐπειδὴ ὁ πανικὸς φόβος ὅστις τὴν κατέλαβεν ὑπερίσχυσε τῆς πρὸς τὸν πατέρα της ἀγάπης. Ὁ λογισμὸς ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν βοηθήσῃ καὶ ἂν φεύγουσα ἤθελε ζητήσει βοήθειαν τὴν παρεκίνησε νὰ φύγῃ.

Ὁ Ἀντώνιος, εἰς τοὺς δύο οἵτινες ἡμισκεπεῖς τὸ πρόσωπον τὸν ἐζήτησαν ἀποφασιστικῶς τὰ χρήματα ἀπεκρίθη ὀλίγας λέξεις καὶ ἔλαβεν δι' ἀπάντησιν πληγὴν μαχαίρας. Τοὺς ἐζήτησε νὰ τῷ χαρίσωσι τὴν ζωὴν διὰ ἀγάπην Θεοῦ· ἔπεσεν ἱκετικῶς γονυπετὴς εἰς τοὺς πόδας των ἀλλ' εἰς μάτην. Οἱ δύο αἵτινες ἦσαν ἀδελφοὶ τῷ ἐ-

νέπηξαν πολλάκις τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸν ἐφόνευσαν.

— Εὐθὺς — εἶπεν ὁ πρῶτος ἀδελφὸς ἂς ἴδωμεν ποῦ ἔκρυψε τὰ χρήματα.

Καὶ τὸν ἐρεύνησαν πανταχοῦ ἀλλ' οὐδὲ λεπτὸν ηὗραν.

— Μήπως ἀφῆκε τὰ χρήματα εἰς τὸν ξενοδόχον τοῦ Τραβαλιάτου.

— Δὲν ἦτο τόσο ἀνόητος. — Ὁ πονηρὸς θὰ ἐκατάλαβεν ὅτι τὸν παρετηροῦμεν καὶ ἐφύλαξε ἢ ἐστοχάσθη ὅτι τὰ χρήματα. . . . .

— Ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ζωὴν — ἀπεκρίθη ὁ πρῶτος σκωπτικῶς μειδιάσας.

— Καὶ ἡ θυγάτηρ του ;

— Μᾶς ἔφυγε· ἀλλὰ δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ μᾶς κάμῃ τίποτε.

— Ἄμποτε.

— Καὶ τί θὰ κάμωμεν τοῦτο τὸ πτῶμα ;

— Ἂς τὸ ῥίψωμεν εἰς ἐκεῖνον τὸν φράκτην. Τὸ ὁποῖον ἀφ' οὗ ἔκαμεν ἔφυγον διὰ νεοφύτου ἀμπελῶνος.

Ἀλλὰ ἡ Μαρία ;

Ἡ δυστυχὴς νεάνις ἔτρεχεν εἰς τοὺς ἀγροὺς μέχρις οὗ ἰδοῦσα μακρόθεν οἰκίσκον ἐπλησίασε καὶ εἰσῆλθεν ἀσθμαίνουσα. Γραῖά τις ἄτρακτον ἔχουσα τὴν ἐπλησίασε καὶ μ' ἐπιτετηδευμένην γλυκεῖαν φωνὴν, τὴν ἠρώτησε διὰ τί ἦτο τόσον τεταραγμένη.

— Οἱ κλέπται ! . . . οἱ κλέπται ! . . . . ἐφώνησεν ἡ Μαρία.

— Ποῦ εἶναι ;

— Ἐκεῖ εἰς τὸν δρόμον . . . . τὸν πατέρα μου . . . σῶσέ τον, ἀπεκρίθη διακεκομμένως ἡ Μαρία.

— Τί ἔκαμαν τοῦ πατρός σου ;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

— Δὲν ἐξεύρω· ὅμως φοβοῦμαι μὴ τὸν φονεύσωσι. Ἀχ'! τρέξε σῶσε τον.

— Ἐδῶ δὲν εἶναι κανεὶς . . . . ἡσύχασε, θὰ τοῦ ἐπῆραν μόνον τὰ χρήματα.

— Δὲν εἶχε τὰ χρήματα . . . ἐγὼ . . . καὶ ἔπαυσε διαλογισμὸν τὸν ὁποῖον δὲν ἐννόει διὰ τὴν μικράν της ἡλικίαν· ἀλλ' ἡ δυστυχὴς ἤθελε τρομάξει ἐὰν ἔβλεπε τὸ ἀκαριαῖον μειδίαμα ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γραίας.

Ἀ! . . σὺ . . . ἐκατάλαβα λοιπὸν ἐλθὲ νὰ σὲ κλείσω εἰς ἀσφαλὲς μέρος . . . κ' ἔπειτα θέλω τρέξει νὰ ζητήσω βοήθειαν διὰ τὸν πατέρα σου.

— Ὤ, ναί, τὸν πατέρα μου . . . βοήθησέ τον, σῶσε τον διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

— Ναὶ ἀγαπητή μου κόρη! κρύψου εἰς τοῦτο τὸ δωμάτιον καὶ διὰ τ' ἄλλα ἐγὼ φροντίζω.

Οὕτω λοιπὸν σιωπῶσα τὴν ἔκλεισε διὰ τοῦ μοχλοῦ εἰς δωμάτιον τῆς δευτέρας ὀροφῆς. Ἡ μικρὰ Μαρία γονυπετήσασα ἐδέετο ὑπὲρ τοῦ πατρός της, ἔπειτα ἔκλαυσε πικρῶς. Ἀκούσασα πατήματα ὡς ἂν ἐπλησίαζέ τις, νομίζουσα ὅτι ἦσαν ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ἡ γραῖα ἔφερεν εἰς βοήθειαν τοῦ πατρός της, ηὐχήθη αὐτὴν, ἡ δὲ καρδία της ἔπαλλε σφοδρῶς. Κινουμένη ὅθεν ἀπὸ ἐπιθυμίαν ν' ἀκούσῃ τὰ περὶ τὴν τύχην τοῦ πατρός της, ἔπεσε κατὰ γῆς ἐπλησίασε τὸ ὠτίον καὶ ἤκουσε τὸν ἑφεξῆς διάλογον.

— Μὲ ἄδεια χέρια ἐπιστρέφετε εἰς τὴν οἰκίαν.

— Καὶ πῶς τὸ ἐξεύρεις;

— Τὰ χρήματα εἶν' ἐδῶ εἰς τὴν οἰκίαν μας.

— Πῶς εἶναι δυνατόν;

— Ἒ'! ἀχρεῖοι τίποτε δὲν ἀξίζετε· ἡ θυγάτηρ του εἶχε τὰ χρήματα καὶ σεῖς τὴν ἀφήκετε νὰ φύγῃ.

— Ἀ! ἠπατήθημεν. Καλὰ τῷ ἔπρεπαν ὅσαι τῷ ἐδώσαμεν.

— Ῥαβδισμοὺς μόνον λέγετε, νομίζω; εἶπεν ἡ γραῖα.

— Βλέπω ὅτι μιᾶς ἐκλαμβάνεις παντελῶς ἀρχαρίους εἰς τὴν τέχνην· τῷ ἐδώσαμεν τόσας μαχαιριαῖς ὁποῦ καὶ μετρημοὺς δὲν ἔχουν.

— Ἔπρεπε καὶ τὴν θυγατέρα του νὰ φονεύσωμεν· εἶπεν ὁ πρῶτος τῶν δύο ἀδελφῶν.

— Νὰ τὴν φονεύσωμεν ἐδῶ διὰ νὰ εὕρωσι τὸ πτῶμα καὶ νὰ μᾶς καταδικάσωσι; — Ὄχι, δὲν συμφέρει· παρετήρησεν ἡ γραῖα.

— Ἂς τὴν ὑπάγωμεν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐκεῖ τὴν φονεύομεν.

— Εὔμορφος τρόπος! Καὶ ἐὰν μᾶς ἴδωσιν ἢ τὴν ἀκούσωσι νὰ φωνάζῃ;

— Τί στοχάζεσαι λοιπὸν νὰ κάμωμεν;

— Εἶναι τρόπος — παρετήρησεν ἡ μοχθηρὰ γραῖα·

—Ἄφες νὰ στοχασθῶ — . . . . ἐστοχάσθη ἐπ' ὀλίγον, καὶ ἔπειτα ἔκραξεν — Ὡραῖα! ἐξαίρετα! . . δὲν ἠμπόρει καὶ καλήτερα.

— Λοιπόν;

— Νὰ τὴν καύσωμεν εἰς τὸν κλίβανον.

— Ἐξαίρετα! ἔκραξαν ὁμοῦ καὶ οἱ δύο κακοῦργοι,

— Πολὺ καλὰ μῆτερ.

— Ἔλα λοιπὸν ξύλα ἐγρήγορα.

Οἱ δύο ἀξιότιμοι υἱοὶ τῆς γραίας ἀνασύραντες τὰς χειρίδας των ἤρχισαν τὸ ἀπαίσιον ἔργον των. Συναθροίσαντες ἱκανὰ ξύλα, τὰ ἔῤῥιψαν εἰς τὸν κλίβανον καὶ τὰ ἤναψαν. *Κατ'* ἀρχὰς καπνὸς διεδόθη εἰς τὰ πέριξ, εἶτα ἠκούσθη τρίγμα καὶ ἐν τῷ μέσω τοῦ καπνοῦ φῶς ἀμυδρὸν φωτίζον τὰ τρία των δυσειδῆ πρόσωπα, ὥστε οἱ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

διάβολοι παραβαλλόμενοι πρὸς αὐτοὺς ὡραιότεροι ἤθελον εἶσθαι. Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε εἰς ὁποίαν ἀμηχανίαν εὑρίσκετο ἡ δυστυχὴς Μαρία. Ὁ μὲν πατήρ της φονευμένος, αὐτὴ δὲ πλησίον τρομεροῦ θανάτου! Ἐταράχθη καὶ παρὰ μικρὸν ἐλειποθύμησε. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας της ἔγιναν δυνατώτεροι καὶ συχνότεροι, νέφος δὲ σκοτεινὸν κατεκάλυψεν ἐπ᾽ ὀλίγον τοὺς ὀφθαλμούς της· λαβοῦσα ὅμως θάῤῥος, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον ὁπόθεν ἐβλέποντο οἱ ἀγροί, παρετήρησε τὸ ὕψος καὶ ἐδίστασε. Πάραυτα ἤκουσε φρικαλέον γέλωτα· ἦτον ἡ γραῖα ἥτις, συλλογιζομένη ὅτι μετ᾽ ὀλίγον ἐκείνη ἡ πυρὰ ἤθελε καύσει τὴν ταλαίπωρον νεάνιδα, εἶχεν ἐνθαῤῥύνει τοὺς υἱούς της. Ἡ Μαρία τὴν ἤκουσε καὶ ἐφρικίασε· προσήνεγκε δέησιν εἰς τὴν Μητέρα τῶν πιστῶν, ἔπειτα ἀναβᾶσα εἰς τὸ παράθυρον καὶ μείνασα ἐπ᾽ ὀλίγον ὄρθιος, κατεπήδησε. Ἡ γῆ ἕνεκα τῶν συχνῶν βροχῶν, εἶχε μαλακωθῆ, ὡς ἐκ τούτου οὐδὲν ἔπαθε ἐκ τῆς πτώσεως. Πνευστιῶσα ἡ Μαρία ἤρχισε νὰ τρέχῃ παρατηροῦσα ἐνίοτε μὴ τὴν κυνηγῶσι. Φθάσασα εἰς τὴν ὁδὸν, εἶδε τρεῖς χωροφύλακας ἱππεῖς οἵτινες ἰδόντες τὸ πτῶμα τοῦ δυστυχοῦς Ἀντωνίου ἔτρεχον νὰ εὕρωσιν τὸν κακοῦργον.

Μόλις τοὺς εἶδεν, ἡ Μαρία ἔκραξε με διακεκομμένην φωνὴν . . . βοήθεια ! . . . βοήθεια ! . . .

Οἱ χωροφύλακες ἔδραμον καὶ ἠρώτησαν αὐτὴν ἥτις μὲ φωνὴν τρέμουσαν τοῖς διηγήθη τὴν ἱστορίαν. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν χωροφυλάκων παρεκάλεσε τὴν νεάνιδα νὰ τοὺς συνοδεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἀγρίων ἐκείνων ἀνθρώπων. Ἐδίστασεν ἐπ᾽ ὀλίγον ἡ Μαρία, συγκατένευσεν ὅμως ἀφ᾽ οὗ τὴν ἐβεβαίωσεν ὅτι δὲν θέλει πάθει τίποτε. Τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ ἵππου του καὶ τὴν ἐκάλυψε διὰ τοῦ φορέματός του ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὴν γνωρίσῃ· φθάσαντες εἰς τὴν οἰκίαν τῶν κακούργων, ὁ ἀρχηγὸς τῶν χωροφυλάκων ἠρώτησε τοὺς τρεῖς τί ἔκαμναν, ἡ δὲ γραῖα πάραυτ᾽ ἀπεκρίθη.

— Καθὼς βλέπετε καίομεν τὸν κλίβανον διὰ νὰ ἑψήσωμεν τὸν ἄρτον.

— Δεῖξέ μοι τὸν ἄρτον λοιπόν.

— Καὶ διατί; ἀπεκρίθη μὲ ὀλιγωτέραν αὐθάδειαν·

— Διότι τρώγομεν καὶ ἡμεῖς εὐχαρίστως.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔνευσεν εἰς τοὺς χωροφύλακας οἵτινες εὐθὺς συνέλαβον τοὺς δύο κακούργους οἱ ὁποῖοι, ἀνέτοιμοι καὶ ἄοπλοι, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φύγωσιν οὔτε νὰ ὑπερασπισθῶσι. Τότε ὁ ἀρχηγὸς ἐξεσκέπασε τὴν μικρὰν Μαρίαν, ἥτις κατ᾽ ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἐφάνη εἰς τοὺς τρεῖς κακούργους τρομερὰ (ὡς ἡ σκιὰ τοῦ Βάγκου εἰς τὸν Μακβέθον). Οἱ χωροφύλακες ἐρευνήσαντες καὶ μὴ εὑρόντες τὸν ἄρτον, δέσαντες καὶ τὴν γραῖαν, ἀνεχώρησαν μετὰ τῶν κακούργων οἵτινες μετὰ ταῦτα δικασθέντες ἔλαβον τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν. Τὴν δὲ Μαρίαν συνώδευσαν εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἡ δὲ μήτηρ της ἱσταμένη εἰς τὴν θύραν, καὶ μὴ βλέπουσα νὰ ἐπιστρέφῃ ὁ Ἀντώνιος καὶ ἡ Μαρία, ἀνήσυχος περίμενε αὐτούς. Ὅταν εἶδε μακρόθεν τὴν θυγατέρα της παρ᾽ ἄλλων συνοδευομένην καὶ ὄχι παρὰ τοῦ Ἀντωνίου ἐννόησε τὴν δυστυχίαν της, σκοτεινὸν νέφος ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἐλειποθύμησε.

Ἡμεῖς δὲ περαίνομεν τὴν θλιβερὰν ἱστορίαν ὡς ἀνίκανοι νὰ ἐκφράσωμεν τοιαύτην δυστυχίαν.

Σ. Δ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΝΣΤΙΚΤΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

(Chateaubriand).

Τὸ ἔνστικτον τοῦτο τὸ προσφιλὲς τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὡραιότερον, τὸ ἠθικώτερον τῶν ἐνστίκτων, εἶναι ὁ Ἔρως τῆς Πατρίδος. Ἂν ὁ νόμος οὗτος δὲν ὑπεστηρίζετο δι' ἀειδίου τινὸς θαύματος, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς εἰς τόσα ἄλλα, ἡμεῖς οὐδόλως προσέχομεν, οἱ ἄνθρωποι ἤθελον συῤῥεύσει πρὸς τὰς εὐκράτους ζώνας, ἔρημον ἀφίνοντες τὴν λοιπὴν σφαῖραν. Δύναταί τις νὰ φαντασθῇ ὁποίαι συμφοραὶ ἤθελον προκύψει ἐκ τῆς ἑνώσεως ταύτης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς ἓν καὶ μόνον μέρος τῆς γῆς.—Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυστυχιῶν τούτων ἡ Πρόνοια προσεκόλλησεν τρόπον τινα τοὺς πόδας ἑκάστου εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος δι' ἀνικήτου μαγνήτου· οἱ πάγοι τῆς Ἰσλανδίας καὶ αἱ φλογώδεις ἄμμοι τῆς Ἀφρικῆς δὲν στεροῦνται κατοίκων.

Εἶναι μάλιστα ἀξιοπαρατήρητον ὅτι ὅσῳ λυπρόγαιον τὸ ἔδαφος τόπου τινος, ὅσον σκληρότερον τὸ κλίμα, ἤ, ὅπερ τὸ αὐτὸ, ὅσας πλειόνας καταδρομὰς ὑπέστη τις εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους, τόσῳ πλείονα θέλγητρα ἔχει δι' ἡμᾶς.—Πρᾶγμα παράδοξον καὶ ὑψηλὸν, νὰ προσκολλώμεθα διὰ τῆς δυστυχίας, καὶ ὅστις μόνον μίαν καλύβην ἀπώλεσε νὰ ἦναι αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις τὴν πατρικὴν στέγην πολὺ ἐπιποθεῖ. Ὁ λόγος τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι ὅτι ἡ δαψίλεια γῆς λίαν εὐκάρπου, καταστρέφει, πλουτίζουσα ἡμᾶς, τὴν ἁπλότητα τῶν φυσικῶν δεσμῶν οἵτινες σχηματίζονται ἀκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν· ὅταν παύσωμεν τοὺς γονεῖς ν' ἀγαπῶμεν, ἐπειδὴ δὲν μᾶς εἶναι ἀναγκαῖοι, παύομεν ἑπομένως ν' ἀγαπῶμεν καὶ τὴν πατρίδα.

Τὰ πάντα ἐπιβεβαιοῦσι τὴν ἀλήθειαν ταύτης τῆς παρατηρήσεως. Ὁ Ἄγριος εἶναι μᾶλλον προσκολλημένος εἰς τὴν καλύβην του, παρὰ ὁ ἡγεμὼν εἰς τὸ παλάτιόν του, καὶ ὁ ὀρεινὸς αἰσθάνεται μεγαλητέραν τέρψιν εἰς τὸ ὄρος του παρὰ ὁ κάτοικος τῆς πεδιάδος εἰς τὴν αὔλακά του. — Ἐρώτησε ποιμένα Σκῶτον ἂν ἤθελεν ν' ἀλλάξῃ τὴν τύχην του ἀντὶ τῆς πρώτης ἐξουσίας τῆς γῆς. Μακρὰν τῆς ἀγαπητῆς αὐτοῦ φυλῆς, διατηρεῖ εἰς πάντα τὴν μνήμην της, πανταχοῦ αὐτῆς ἀναζητεῖ ποίμνια, τοὺς χειμάῤῥους, τὰ νέφη. Ἐπιποθεῖ μόνον νὰ φάγῃ τὸν κρίθινον ἄρτον, νὰ πίῃ τῆς αἰγὸς τὸ γάλα, νὰ ψάλῃ εἰς τὴν κοιλάδα τὰ τρίστροφα τὰ ὁποῖα οἱ πρόγονοί του ἔψαλλαν. Ἀπόλλυται ἂν εἰς τὸν πατρικὸν τόπον δὲν ἐπιστρέψῃ. Εἶναι ὄρους φυτὸν, ἡ ῥίζα του πρέπει νὰ ἦναι εἰς τὸν βράχον· δὲν δύναται νὰ τελεσφορήσῃ ἂν μὴ τύπτηται ἀπὸ τῶν ἀνέμων καὶ τῶν ὑετῶν· ἡ γῆ, αἱ σκέπαι, καὶ ὁ ἥλιος τῆς πεδιάδος, τὸ μαραίνουσι.

Μὲ ποίαν ἀγαλλίασιν θέλει ἰδεῖ πάλιν τὴν ἐξ ἐρείκης αὐτοῦ στέγην! πῶς θέλει ἐπισκεφθῇ τὰ ἱερὰ λείψανα τῆς ἐνδείας του!

Doux trésor! se dit-il: chers gages, qui jamais
N' attirâtes sur vous l'envie et le mensonge,
Je vous reprends; sortons de ces riches palais,
Comme l' on sortirais d' un souge.

Τί εὐτυχέστερον τοῦ Ἐσκιμώου εἰς τὴν τρομερὰν αὐτοῦ πατρίδα; πῶς θεωρεῖ τῶν κλιμάτων μας τὰ ἄνθη ἐνώπιον τῶν χιόνων τῆς Λαβροδόρης, τὰ παλάτιά μας ἐνώπιον τῆς καπνισμένης του ὀπῆς; Τὸ ἔαρ ἀναβαίνει μετὰ τῆς ... του ἐπὶ πλέοντος πάγου. Ἀπὸ τὰ ῥεύματα φερόμενος προχωρεῖ εἰς πλατεῖαν θάλασσαν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἐπὶ τούτου τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ τῶν τρικυμιῶν. — Τὸ ὄρος ταλαντεύει ἐπὶ τῶν κυμάτων τὰς φωτεινὰς κορυφάς του καὶ τὰ χιονώδη του δένδρα. — Οἱ θαλάσσιοι λύκοι παραδίδονται εἰς τὸν ἔρωτα εἰς τὰς κοιλάδας του αἱ δὲ φάλαιναι συνοδεύουσι τὰ βήματά του ἐπὶ τοῦ Ὠκεανοῦ. Ὁ τολμηρὸς Ἄγριος εἰς τὸ ἄσυλον τοῦ κινητοῦ σκοπέλου του σφίγγει ἐπὶ τῆς καρδίας του τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς τῷ ἔδωκε γυναῖκα, καὶ αἰσθάνεται μετ' αὐτῆς χαρὰν ἄγνωστον, εἰς τὸ μίγμα τοῦτο τῶν τρυφῶν καὶ τῶν κινδύνων.

Ὁ Βάρβαρος οὗτος, ἐξ ἄλλου, δι' ἰσχυροὺς λογους προτιμᾷ τὸν τόπον του καὶ τὴν κατάστασίν του τῆς ἡμετέρας. Ὅσον ταπεινὴ καὶ ἂν μᾶς φαίνεται ἡ φύσις του, παρατηρεῖται εἰς αὐτὸν ἢ εἰς ἃς μετέρχεται τέχνας, ὑπερέχοντι καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Εὐρωπαῖος ἐνασχολεῖται νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς πλοῖον, ἀριστούργημα τῆς ἀνθρωπίνου βιομηχανίας, κατὰ τὴν αὐτὴν παραλίαν ὅπου ὁ Ἐσκιμῶος πλέων εἰς φώκης δέρμα τέρπεται εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους. Ποτὲ μὲν ἀκούει μυκώμενον τὸν Ὠκεανὸν ὅστις τὸν καλύπτει ἑκατὸν πόδας ἄνωθέν του. πότε δὲ πολιορκεῖ τοὺς οὐρανοὺς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν πελωρίων κυμάτων, χαίρεται εἰς τὸν ἀσκόν του ἐν τῷ μέσῳ τῶν κυμάτων, ὡς βρέφος ἐφ' ἡνωμένων κλάδων ταλαντευόμενον, εἰς τὰ σιγηρὰ βάθη δάσους. Τὸν ἄνθρωπον τοῦτον θέτων εἰς τὴν χώραν τῶν καταιγίδων, ὁ Θεὸς τῷ ἔδωκε δεῖγμα ἡγεμονείας. «Ἄπελθε, τῷ εἶπεν» ἐκ μέσου τοῦ τύφονος, σὲ ῥίπτω γυμνὸν ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλ', ὅσον ἄθλιος καὶ ἂν ἦσαι διὰ νὰ μὴ παραγνωρίσῃς τὸν προορισμόν σου, θέλεις δαμάζει τῆς θαλάσσης τὰ τέρατα δι' ἑνὸς καλάμου, καὶ θέλεις περιφρονῇ τὰς τρικυμίας. » Οὕτως ἐνῷ εἰς τὴν πατρίδα προσ-

κολλώμεθα, ἡ Πρόνοια τὰ κρίματα αὐτῆς πάντοτε δικαιολογεῖ· ἡμεῖς δ' ἔχομεν πρὸς τὴν πατρίδα μυρίους λόγους ἔρωτος. Ὁ Ἄραψ δὲν λησμονεῖ ποτὲ τὸ φρέαρ τῆς καμήλου, τὴν δρομάδα, καὶ μάλιστα τὸν ἵππον σύντροφον τῶν ὁδοιποριῶν του. Ὁ Μαῦρος ἀναπολεῖ πάντοτε τὴν καλύβην του, τὸ ἀκόντιόν του, τὴν βανανέαν του καὶ τῆς ζέβρας καὶ τοῦ ἐλέφαντος τὴν ἀτραπόν.

Διηγοῦνται ὅτι ἄγγλος τις πλοίου ὑπηρέτης ἔλαβε τόσην ἀφισίωσιν εἰς πλοῖον ὅπου ἐγεννήθη, ὥστε δὲν ὑπέφερε νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτὸ οὐδὲ στιγμήν. Ὅταν ἤθελαν νὰ τὸν τιμωρήσωσι τὸν ἠπείλουν νὰ τὸν στείλωσιν εἰς τὴν γῆν· αὐτὸς ἔτρεχε τότε νὰ κρυφθῇ κάτω εἰς τὸ βάθος ἀφίνων φωνάς. Τί ἦτον ὅ,τι ἐγέννησε εἰς τοῦτον τὸν ναύτην ταύτην τὴν συμπάθειαν πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν ἀνέμων σαλευομένην σανίδα; Βεβαίως, δὲν ἦσαν ἁπλῶς τοπικαὶ καὶ φυσικαὶ ἁρμονίαι· ἦσαν συμφωνίαι τινες ἠθικαὶ μεταξὺ τῆς τύχης τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς τοῦ πλοίου, ἢ μᾶλλον ἐτέρπετο συγκεντρόνων, οὕτως εἰπεῖν, τὰς εὐχαριστήσεις του καὶ κόπους, εἰς τὴν κοιτίδα του; Ἡ καρδία φύσει ἀγαπᾷ νὰ περιορίζεται· ὅσῳ ὀλιγώτερον ἐκτίθεται ἔξω, τόσῳ ὀλιγωτέρας πληγὰς ὑποφέρει· ἐπειδὴ οἱ πολλὰ εὐαίσθητοι, ὁποῖοι εἶναι γενικῶς οἱ δυστυχεῖς, εὐαρεστοῦνται νὰ κατοικῶσι περιορισμένους τόπους. Ὅ,τι τὸ αἴσθημα ἀποκτᾷ δύναμει, τὸ χάνει ἐν ἐκτάσει· ὅταν ἡ Ῥωμαϊκὴ Δημοκρατία ἔληγε μέχρι τοῦ Ἀβεντίου ὄρους, τὰ τέκνα της ἀπέθνησκον εὐχαρίστως ὑπὲρ αὐτῆς· ἔπαυσαν νὰ τὴν ἀγαπῶσι, ὅταν τὰ ὅριά της ἔφθασαν τὰς Αλπεις καὶ τὸν Ταῦρον — Τοιαύτη τις αἰτία ἀναμφιβόλως ὑπέθαλπεν εἰς τὸν ἄγγλον ὑπηρέτην ταύτην τὴν προτίμησιν τοῦ πατρικοῦ πλοίου Ὁδίτης ἄγνωστος ἐπὶ τοῦ Ὠκεανοῦ τοῦ βίου, ἔβλεπε τὰς θαλάσσας ὑψουμένας ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τῶν θλίψεων ἡμῶν· εὐτυχής, ὅτι μακρόθεν μόνον εἶδε τὰς ἀθλίας παραλίας τοῦ κόσμου!

(ἀκολουθεῖ).

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ὁ Ἰταλὸς περιηγητὴς Κόμης Γ. Βρόλος, ἐζήτει ἐπιμόνως παρὰ Κεφαλλῆνός τινος, νὰ γράψῃ εἰς τὸ λεύκωμα (album) αὐτοῦ στίχους, ἐκεῖνος δὲ, ἐνδόσας εἰς τὰς ἐπανειλημμένας παρακλήσεις του, ἔγραψε ἐπὶ τοῖς περιηγητικῆς αὐτοῦ βίβλου, τὸ ἑξῆς ἀσμάτιον.

Ὦ Ἰταλὲ, τί μοῦ ζητεῖς
Τραγούδια νὰ σοῦ γράψω;
Ἔλα γιὰ 'μένα νὰ θρηνῇς
Κ' ἐγὼ γιὰ σὲ νὰ κλάψω.
Ἄχαρο χῶμα ἄφησες
Χῶμ' ἄχαρο διαβαίνεις!
Ἀπὸ μαυρίλλα ἔρχεσαι
Σ' ἄλλη μαυρίλλα 'μπαίνεις!
Ἐδῶ, ὡς καὶ σ' τὸ τόπο σου
Ἡ ἄνοιξις δὲν λάμπει,
Γυμνοὶ ἀπὸ τὰ κάλλη τους
Στενάζουσιν οἱ κάμποι.
Ὦ! καλοκαῖρι τῆς καρδιᾶς
Ἐδῶ δὲν πρασινίζει,
Καθὼς ἐμὲ, οὕτω καὶ σὲ
Ἡ λύπη βασανίζει.
Ἡ μουσικὴ τῆς νιότης μου
Εἰς κλαύματα ἐσβύσθη·
Γιὰ μὲ, γιὰ σὲ ἡ Παράδεισος
Τὸ ἐλευθεριᾶς ἐκλείσθη!..
Λοιπὸν. ὦ ξένε, μὴ ζητεῖς
Τραγοῦδι μου γενναῖο,
Ἀλλὰ γιὰ 'μένα νὰ θρηνῇς
Κ' ἐγὼ γιὰ σὲ νὰ κλαίω.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατὰ τὸ βόρειον τῆς Ἰταλίας συνέβη δυνατὴ πλημμύρα, προελθοῦσα ἐκ τῆς ταχείας διαλύσεως ὑπερβολικῆς ποσότητος χιόνος, ἥτις εἶχε πέσειν ἐπὶ τῶν Ἄλπεων· ὁ ποταμὸς Ἄθεσις, ἐξογκωθεὶς, ἀφήρπασε γέφυραν πλησίον τῆς Βερώνης, ἐκτὸς τοῦ μέσου μέρους, ἐφ' ἵστατο ἡ κατοικία τοῦ φορολόγου· ὁ δυστυχὴς οὗτος ἔμεινε, μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, πεφυλακισμένος ὑπὸ τῶν κυμάτων, καὶ κατὰ στιγμὴν εἰς κίνδυνον ὀλέθρου. Οἱ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν ἔβλεπον αὐτὸν, τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, μετὰ χειρῶν ἐκτεταμένων καὶ μετὰ ἐλεεινῶν κραυγῶν, ἐπικαλουμένους βοήθειαν, ἐνῷ κλάσματα τῆς μενούσης ταύτης καμάρας ἔπιπτον ἀδιακόπως εἰς τὰ ὕδατα. Εἰς τὸν ἔσχατον τοῦτον κίνδυνον, εὐγενής τις, παρευρισκόμενος, ὁ Κόμης Πουλβερινίου, προσέφερεν ἑκατὸν φλωρία Βενέτικα εἰς τὸν ὅστις ἤθελεν ὑπάγει μὲ ἀκάτιον, καὶ ἀπαλλάξει τὴν ἀθλίαν οἰκογένειαν. Ἀλλὰ τόσον μέγας ἦτον ὁ κίνδυνος τοῦ ν' ἀφαρπαγῇ τις ἀπὸ τὴν ταχύτητα τοῦ ῥεύματος, τοῦ νὰ σπρωχθῇ κατεπάνω εἰς τὸ κλάσμα τῆς γεφύρας, ἢ νὰ καταπλακωθῇ ἀπὸ τοὺς καταπίπτοντας λίθους, ὥστε οὐδεὶς ἐκ τῶν πολυαρίθμων θεατῶν εἶχεν ἱκανὴν τόλμην εἰς ἀπόπειραν τοιούτου ἀνδραγαθήματος. Χωρικός τις παρερχόμενος, ἔμαθε τὴν προταθεῖσαν ἀμοιβήν. Ἀμέσως ὁρμήσας εἰς τὸ ἀκάτιον, καὶ συντόνως κωπηλατῶν, ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τοῦ παταμοῦ, ἔφερε τὸ ἀκάτιον ὑπὸ τὴν πίπτουσαν γέφυραν, καὶ ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια κατέβη ἀσφαλῶς διὰ μέσου σχοινίου. Θαρσεῖτε! « τώρα εἶσθε ἀσφαλεῖς. » Δι' ἀγῶνος ἔτι συντονωτέρου, καὶ διὰ μεγάλης δυνάμεως βραχιόνων, ἔφερε τὴν οἰκογένειαν καὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τὸ ἀκάτιον εἰς τὴν ξηράν. Εὖγε παλληκάριόν μου! ἐξεφώνησεν ὁ κόμης, ἐγχειρίζων εἰς αὐτὸν τὸ βαλάντιον τῶν φλωρίων, « ἰδοὺ ἡ ὑποσχεθεῖσα ἀνταμοιβή. » Δὲν ἐκινδύνευσα τὴν ζωήν μου διὰ χρήματα, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός. Ἡ δούλευσίς μου ἀρκεῖ πρὸς ζωοτροφίαν ἐμοῦ, τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων μου. Δὸς τὸ βαλάντον εἰς τὴν πτωχὴν οἰκογένειαν, ἥτις ἔχασε πᾶν ὅ,τι εἶχε.»

Λ.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΣΤ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΟΥ
1927

ΑΙΝΥΓΜΑ.

Ἂν τὸ ἕκτον μ' ἀφαιρέσῃς
Στῆγμα δ' εἰς τέλος προσθέσεις
Τότε βέβαια θὰ γίνω
Ὄνομα ἀνδρὸς Ἁγίου
Ἂν δε' πάλιν ὅπως εἶμαι
Καὶ τὸ πέμπτον μ' ἀφαιρέσῃς
Τότε βέβαια θὰ σ' εἴπω
Ἐκ τῶν φύλων ποίου ἀνείκω
Ὁλοκλήρως δὲ θεωρῶν με
Ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτ' ὑπάρχω
Φέρων εἰς αὐτὸν πολέμους
Ἀευθερείας δ' ἐνταυτῷ.
Μ' ἐπιγράφε καὶ ὁ Πλάτων
Θεωρῶν με ὡς Ἀρετὴν
Εἰς τοὺς μεταξὺ Σωκράτους
Καὶ Νικίου διαλόγους

Τώρα δὲ πιστεύω φίλε
Ὅτ' ἀφῃρημένην μ' ηὗρες
Ἐξ ἑπτὰ γραμμάτων
Ἐνταυτῷ δι' οὐσιαστικήν.

Τ. Δ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ